

gemeente
Haarlemmermeer

De leden van de gemeenteraad van Haarlemmermeer

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852
Faxnummer 023 563 95 50

Verzenddatum

Cluster Samenleving, Sport en Cultuur
Contactpersoon de heer R.P Durieux
Telefoon 0900 1852
Ons kenmerk X.2019.09157
Bijlage(n) Rapport NJI Wijkanalyses Haarlemmermeer: zorggebruik, verwacht
zorggebruik en verwijsgedrag
Onderwerp Informatie over Rapport Nederlands Jeugdinstituut

25 JUNI 2019

Geachte heer, mevrouw,

Tijdens de bespreking van de Transformeermonitor 2017 tijdens het Raadsplein van 13 september 2018 heeft voormalig wethouder jeugdzorg John Nederstigt toegezegd om u het rapport 'Wijkanalyses Haarlemmermeer: zorggebruik, verwacht zorggebruik en verwijsgedrag' van het Nederlands Jeugdinstituut toe te sturen. Hierbij ontvangt u alsnog dit rapport. Onze excuses voor de vertraging.

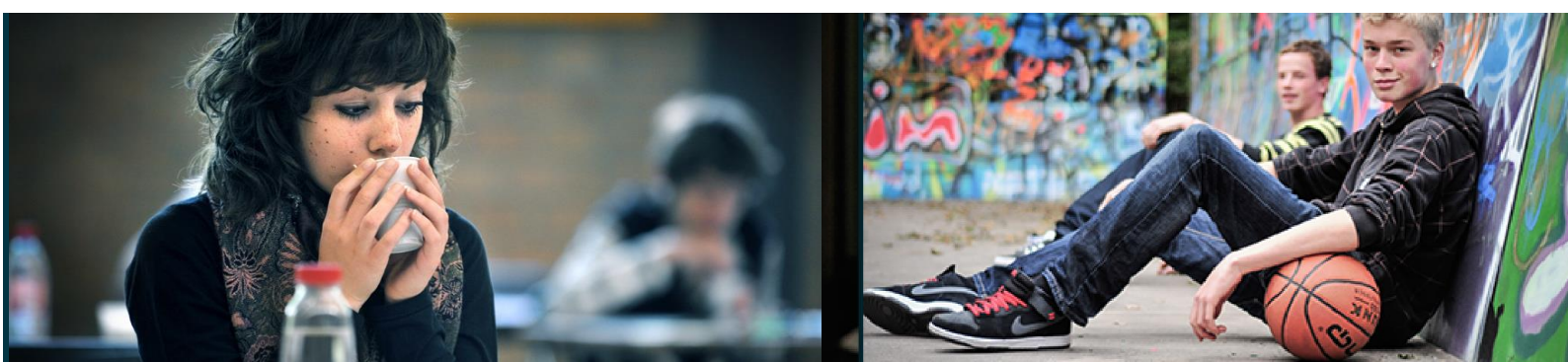
Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
namens dezen,

Mieke Booi-van Eck
wethouder Zorg & Welzijn, Woonbeleid en Sport

Nederlands
Jeugdinstituut

Wijkanalyses

Haarlemmermeer: Zorggebruik, verwacht zorggebruik, en verwijsgedrag.

Inhoud

Begrippenkader	3
Samenvatting	4
Inleiding	5
Leeswijzer	5
1. Methode.....	6
1.1 Statistische analyse	6
1.2 Achtergrondgegevens Haarlemmermeerse wijken	7
2. Zorggebruik	9
2.1 Jeugdhulp totaal.....	9
2.2 Jeugdhulp zonder verblijf	10
2.3 Jeugdhulp met verblijf.....	11
2.4 Jeugdbescherming.....	12
3. Vergelijking daadwerkelijk en geschat gebruik	14
3.1 Conclusies Jeugdhulpgebruik.....	15
4. Verwijzers naar jeugdhulp.....	16
4.1 Vergeleken met anderen	16
4.2 Verwijzers per wijk.....	17
4.2 Conclusies Verwijsgedrag.....	18
5. Op zoek naar hypothesen en verklaringen	19
6. Aanbevelingen voor verder onderzoek	21
Bijlage 1: De wijkindeling.....	22
Bijlage 2: Indeling naar wijk in Microdata	25
Bijlage 3: Beleidsinformatie jeugd (CBS)	27
Bijlage 4: Het schattingsmodel: de bronnen	28
Bijlage 5: Jeugdhulpanalyses CBS wijkindeling.....	30
Bronnen.....	34

Begrippenkader

Jeugdzorg

In de Jeugdwet is jeugdzorg geen officiële term. Echter we hanteren in lijn met de landelijke jeugdmonitor en CBS deze term wel. Hieronder wordt verstaan het geheel van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering dat onder verantwoordelijkheid van de gemeente wordt uitgevoerd volgens de Jeugdwet (2014). Een jongere kan tegelijkertijd meerdere vormen van hulp ontvangen, de som van de afzonderlijke jeugdzorgvormen telt dus niet op tot het totaal.

(bron: toelichting online jeugdzorg Statline tabel:

<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83563NED; url 23 febr 2018>)

Jeugdhulp

Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet. Het betreft hulp en zorg aan jongeren tot 18 jaar en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar. (bron: Jaarrapport 2016 van de Landelijke Jeugdmonitor)

Jeugdhulp met verblijf

De jongere met jeugdhulp verblijft elders. Of anders gezegd, de jongere slaapt formeel niet thuis in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Hieronder vallen pleegzorg, gezinsgerichte jeugdhulp met verblijf (gezinshuizen, logeerhuizen en zorgboerderijen waar overnacht), gesloten plaatsing (hierbij verblijft de jongere bij een jeugdhulpaanbieder op basis van een machtiging gesloten jeugdzorg of op basis van een machtiging BOPZ) en de categorie 'Overig verblijf bij een jeugdhulpaanbieder' (hierbij verblijft de jongere op de accommodatie van de jeugdhulp-aanbieder, veelal in een groep met andere jongeren. In feite betreft het alle vormen van verblijf die niet onder een van de voorgaande categorieën vallen. Hieronder vallen ook begeleid wonen en kamertraining. Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de week, vallen onder jeugdhulp met verblijf. (bron: Jaarrapport 2017 van de Landelijke Jeugdmonitor)

Jeugdhulp zonder verblijf

De jongere met jeugdhulp verblijft thuis, in het eigen gezin. Of anders gezegd, de jongere slaapt thuis. In ieder geval formeel. Het kan zijn dat de jongere bij opa en oma slaapt of bij iemand anders, echter dit is dan niet formeel zo geregeld.

(bron: Jaarrapport 2016 van de Landelijke Jeugdmonitor)

Jeugdbescherming

Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.

(bron: Jaarrapport 2016 van de Landelijke Jeugdmonitor)

Samenvatting

Uit de TransforMeerMonitor 2016 van de gemeente Haarlemmermeer bleek een stijging in de ambulante jeugdhulp van 2015 naar 2016 en een hoog aandeel verwijzingen vanuit de huisarts. De gemeente vermoedde dat het ambulante jeugdhulpgebruik hoger was dan te verwachten op grond van de bevolkingskenmerken. Zij hebben het Nji gevraagd om het zorggebruik van jeugd af te zetten tegen het verwachte gebruik op basis van demografische kenmerken. Daarnaast heeft de gemeente gevraagd inzicht te geven in het verwijsgedrag naar zorg uitgesplitst naar de wijken van de gemeente.

Totale jeugdhulpgebruik in Haarlemmermeer lager dan landelijk

Het percentage kinderen met jeugdhulp lag in 2016 lager dan landelijk (10,1% versus 10,8%). Dit is evenwel niet significant. In de wijken Aalsmeerderbrug- Oude Meer- Rozenburg, Beinsdorp en Buitenkaag kregen meer kinderen een vorm van jeugdhulp dan op grond van de analyse te verwachten is.

Ambulante jeugdhulp gemeente Haarlemmermeer niet significant hoger dan verwacht

De directe aanleiding voor dit onderzoek; het vermoeden 'te' hoge jeugdhulp zonder verblijf zien wij niet terug. Het jeugdhulpgebruik in Haarlemmermeer, ook jeugdhulp zonder verblijf, wijkt niet significant af van wat we zouden verwachten.

Op wijkniveau waren er evenwel verschillen: in Aalsmeerderbrug- Oude Meer- Rozenburg, Beinsdorp, Buitenkaag en Burgerveen kregen meer kinderen jeugdhulp zonder verblijf dan we zouden verwachten. In Badhoevedorp daarentegen was het aandeel kinderen met jeugdhulp zonder verblijf significant lager dan verwacht.

Jeugdhulp met verblijf: hoger in zowel gemeente als wijken.

Meer kinderen uit Haarlemmermeer kregen jeugdhulp met verblijf dan landelijk : 1,3% in Haarlemmermeer versus 1,2% landelijk. Dit verschil was evenwel niet significant.

Op wijkniveau waren er wel significante verschillen: in bijna alle wijken in Hoofddorp (m.u.v. Hoofddorp Floriande), en ook in Nieuw Vennep Getsewoud, Nieuw Vennep Linqunda en Rijssenhout lag het aandeel kinderen met jeugdhulp met verblijf veel hoger dan verwacht.

Jeugdbescherming: lager dan landelijk in de gemeente, twee wijken zitten hoger

Het aandeel kinderen met een of meerdere jeugdbeschermingsmaatregelen lag in Haarlemmermeer lager dan landelijk (0,7% versus 1,2%). In de wijken Lissbroek en Hoofddorp Graan Voor Visch kregen echter meer kinderen jeugdbescherming dan verwacht op basis van het model.

Verwijzingen: vooral door de huisarts, daarnaast relatief veel vanuit de jeugdarts.

Zoals ook uit de transformeermonitor bleek was de huisarts de voornaamste verwijzer naar jeugdhulp in Haarlemmermeer, in ongeveer de helft (50,2%) van de jeugdhulptrajecten was dit het geval. Landelijk was dit 39,6%. Binnen de meeste wijken was dit percentage gelijk, maar er waren een aantal uitschieters, met Buitenkaag (100%) en Hoofddorp Pax (60,8%) aan de ene kant, en Nieuw Vennep Linqunda (40,6%) en Hoofddorp Graan voor Visch (41,7%) aan de andere kant.

Vaker verwijzingen vanuit de jeugdarts dan landelijk.

Er is in Haarlemmermeer meer vanuit de jeugdarts verwezen dan landelijk (6,6% versus 1,9%). Ook hier zijn er opvallende verschillen tussen wijken. In de wijken waar het aandeel verwijzingen vanuit de huisarts relatief laag was, Nieuw Vennep Linqunda en Hoofddorp Graan voor Visch, waren er meer verwijzingen vanuit de jeugdarts (respectievelijk 9,4% en 16,7%). Ook in Nieuw Vennep Welgelegen kwam bijna een op de tien (10,5%) verwijzingen vanuit de jeugdarts. Het aandeel verwijzingen vanuit de huisarts lag in deze wijk echter juist iets hoger (57,9%) dan gemeentelijk.

Inleiding

De invoering van de jeugdwet bracht een nieuwe indeling van beleidsinformatie op gemeentelijk niveau over jeugdhulp met zich mee. Alle zorgaanbieders in Nederland leveren gegevens over de consumptie van hulp die onder de jeugdwet valt; voorheen was dit ondersteuning en hulpverlening aan kinderen en ouders zoals gefinancierd vanuit de provincie (de provinciale jeugdzorg), de Zorgverzekeringswet (de Jeugd-GGZ) en de AWBZ.

Het Nederlands Jeugdinstituut berekende op de eerdere indeling van jeugdhulp reeds in hoeverre kinderen en ouders uit gemeenten meer of minder een beroep op jeugdhulp deden dan zou kunnen worden verwacht op grond van sociaal-demografische kenmerken van de woongemeenten.

Haarlemmermeer verzocht het Nji om deze modellen toe te passen op de afzonderlijke wijken van Haarlemmermeer. De aanleiding voor dit onderzoek was een stijging in het aandeel jeugdhulp zonder verblijf in de gemeente van 2015 naar 2016, als ook het vermoeden dat het hoge aandeel jeugdigen in deze vorm van zorg hoger was dan te verwachten op basis van de sociaal-demografische kenmerken van de bevolking (TransforMeerMonitor 2016).

Daarnaast bleek uit diezelfde monitor dat de huisarts de voornaamste verwijzer was naar jeugdhulp. Ook hiervoor vroeg de gemeente een andere analyse op wijkniveau.

In deze rapportage bespreken we de uitkomsten van dit onderzoek.

Leeswijzer

We beginnen deze rapportage met uitleg over de methode. In het tweede hoofdstuk presenteren we het zorggebruik op gemeente en wijkniveau. In het derde hoofdstuk onderzoeken we of verschillen tussen het verwachte en feitelijke zorggebruik significant zijn. In hoofdstuk 4 kijken we naar het verwijsgedrag van de gemeente en de verschillende wijken. In het laatste hoofdstuk gaan we kort in op mogelijke verklaringen voor de bevindingen.

1. Methode

Het Nji heeft modellen gebouwd op basis van gegevens van de Nederlandse gemeenten. Dit model is vervolgens na data-synchronisatie (het operationaliseren en berekenen van de achtergrondkenmerken per wijk op dezelfde manier als dat bij het opstellen van het model op gemeenteniveau gebeurd is) toegepast op de wijken van de gemeente Haarlemmermeer. In een workshop met professionals uit jeugdteams en beleidsmedewerkers werd vervolgens ingegaan op mogelijke verklaringen/hypothesen voor verschillen in jeugdzorggebruik en verwijspatronen tussen verschillende wijken. Het buitengebied en Schiphol zijn in de berekeningen buiten beschouwing gelaten. Omdat hier weinig mensen wonen, zijn niet alle achtergrondgegevens bekend voor deze wijken. Bovendien zijn voorspellingen voor deze wijken minder betrouwbaar vanwege het lage aantal kinderen.

De betreffende achtergrondkenmerken zijn:

- *Het percentage allochtonen (Allosfractie 2016)*

Hier wordt de CBS-definitie van het begrip allochtoon gehanteerd: een persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. Peildatum 31 december 2016. Afgezet tegen het totaal aantal inwoners op 31 december 2016. De term allochtoon is overigens gewijzigd in 'persoon met een migratie achtergrond' in het Jaarrapport Integratie 2016 van het CBS).

- *Het percentage kinderen in éenoudergezinnen (Eenouderfractie 2016)*

Het aantal jongeren onder de 18 jaar (leeftijd bepaald op 31 december 2016) op 31 dec 2016 dat op 31 december woont in een eenoudergezin. Afgezet tegen het totaal aantal jongeren tot 18 jaar op 31 december 2016.

- *Het percentage achterstandsl leerlingen (Duofractie 1 okt 2016)*

Achterstandsl leerlingen zijn leerlingen die volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) tot een achterstandscategorie behoren en voor wie de scholen extra financiële middelen kunnen krijgen. Afgezet tegen het totaal aantal leerlingen in het basisonderwijs op 1 oktober 2016.

- *Het percentage kinderen dat opgroeit in armoede (Laaginkomenfractie 2015)*

Het aantal minderjarige kinderen dat op 31 december 2015 woont in Haarlemmermeer en één van de wijken, met kans op armoede. Dit betekent dat zij opgroeien in een huishouden met inkomen onder de lage inkomensgrens. De lage-inkomensgrens hangt af van de samenstelling van het huishouden. Afgezet tegen het totaal aantal kinderen tot 18 jaar op 31 dec 2015.

- *De stedelijkheidsgraad (Stedelijkheidgraad 1 jan 2017)*

Op basis van de omgevingsadressendichtheid worden gemeenten ingedeeld in vijf klassen van stedelijkheid, lopende van "zeer sterk stedelijk" (1) naar "niet stedelijk" (5). De omgevingsadressendichtheid is de gemiddelde waarde van de adressendichtheid van een gemeente.

- *De gewogen statusscore (Gewogen Statusscore 2016)*

Het Sociaal Cultureel Planbureau publiceert de statusscores per postcodegebied. De sociale status van een wijk is afgeleid van een aantal kenmerken van de mensen die er wonen: hun opleiding, inkomen en positie op de arbeidsmarkt. De meest recente statusscores zijn van 2016. Een hoge score geeft aan dat de status in die wijk hoog is, een lage score geeft aan dat de status laag is.

- *Recreatief bodemgebruik*

Het percentage recreatief bodemgebruik ten opzichte van de totale oppervlakte (in hectares) in 2012.

1.1 Statistische analyse

We hanteren een lineair regressiemodel waarin de achtergrondkenmerken in éénmaal worden ingevoerd. Op deze manier weten we zeker dat in het uiteindelijk model de overlap tussen de verschillende achtergrondkenmerken wordt verdisconteerd. Vervolgens kijken we naar de voorspellende kracht van het model en de afzonderlijke bèta-waarden.

1.2 Achtergrondgegevens Haarlemmermeerse wijken

In Haarlemmermeer heeft ten opzichte van landelijk relatief inwoners met een migratieachtergrond, dit is met name in de Hoofddorpse wijken. Haarlemmermeer is minder stedelijk dan het landelijk gemiddelde en het aandeel recreatief bodem(gebruik) is hoger dan landelijk. De gewogen statusscore is hoger. De wijken in Haarlemmermeer verschillen onderling vooral wat betreft het aandeel allochtone inwoners, het percentage leerlingen met een leerlinggewicht, de stedelijkheid en de gewogen statusscore van de inwoners.

wijknaam	Allofractie 2016	Eenouderfractie 2016	Duofractie 1okt2016	Laaginkomen- fractie 2015	Stedelijkheid- graad 2017	Gewogen Statusscore 2016	Recreatieve bodemfractie
Landelijk	0,15	0,13	0,07	0,07	3,45	0,23	0,02
Haarlemmermeer	0,26	0,14	0,06	0,05	2,00	0,89	0,07
Aalsmeerderbrug/oude Meer/Rozenburg	0,19	0,15	0,10	0,04	4,32	1,29	0,00
Abbenes	0,12	0,08	0,05	0,14	5,00	0,11	0,00
Badhoevedorp	0,22	0,15	0,02	0,05	2,69	1,09	0,14
Beinsdorp	0,14	0,09	0,06	0,03	3,08	1,55	0,18
Buitenkaag	0,10	0,07	0,14	0,07	5,00	1,06	0,00
Burgerveen	0,14	0,08	0,15	0,20	5,00	0,87	0,00
Cruquius	0,15	0,07	0,08	0,03	5,00	0,32	0,31
Hoofddorp Bornholm	0,30	0,17	0,07	0,09	2,00	0,76	0,12
Hoofddorp Centrum	0,30	0,17	0,08	0,09	1,98	0,51	0,18
Hoofddorp Floriande	0,34	0,12	0,03	0,05	2,56	1,01	0,14
Hoofddorp Graan voor Visch	0,50	0,17	0,12	0,14	2,00	0,40	0,18
Hoofddorp Overbos	0,29	0,18	0,13	0,12	2,00	1,01	0,26
Hoofddorp Pax	0,27	0,15	0,07	0,08	1,00	0,64	0,04
Hoofddorp Toolenburg	0,27	0,13	0,04	0,05	2,04	0,78	0,24
Lisserbroek	0,12	0,15	0,06	0,06	3,04	1,02	0,10
Nieuw Vennep Centrum	0,19	0,17	0,08	0,09	2,67	1,09	0,15
Nieuw Vennep Getsewoud	0,25	0,11	0,04	0,05	2,46	1,22	0,11
Nieuw Vennep Linqunda	0,25	0,12	0,07	0,07	2,00	1,08	0,10
Nieuw Vennep Omgeving	0,13	0,03	0,08	0,13	4,97	1,13	0,06
Nieuw Vennep Welgelegen	0,20	0,17	0,08	0,06	2,57	1,40	0,09
Rijsenhout	0,18	0,15	0,17	0,11	4,61	0,33	0,02
Weteringbrug	0,10	0,08	0,50	0,08	5,00	1,13	0,10
Zwaanshoek	0,15	0,11	0,03	0,13	5,00	1,37	0,13
Zwanenburg	0,16	0,14	0,07	0,09	3,48	0,27	0,05

Tabel 1: Achtergrondgegevens Haarlemmermeer en de wijken.

1.3 Wijkindeling

Op verzoek van de gemeente Haarlemmermeer gebruiken we in deze rapportage een wijkindeling die afwijkt van de indeling zoals CBS die hanteert, maar die de gemeente zelf gebruikt bij in de inrichting van het jeugdbeleid. In feite betreft de eigen indeling een verdere opsplitsing van de CBS wijken. Concreet houdt dit in dat bijvoorbeeld het gebied 'Aalsmeerderbrug/oude Meer/Rozenburg' opgebouwd is uit de CBS buurten Schiphol-Rijk + Oude Meer + Aalsmeerderbrug + Rozenburg Noord + Rozenburg Omgeving. Hierdoor rapporteren we over 28 wijken in plaats van de 15 wijken zoals CBS die hanteert. De precieze indeling van de wijken staat in Bijlage 1. Omdat de aantallen toch wel klein werden om de analyses mee te draaien heeft de gemeente gevraagd alsnog ook de voorspellingen te draaien op de wijkindeling van CBS. Deze staan in bijlage 5. We zullen deze analyses echter niet beschrijven.

De deelgebieden in Hoofddorp en Nieuw Vennep waar 'omgeving' achter staat zijn zo dunbevolkt, dat ze binnen de eigen indeling niet zijn toebedeeld aan wijken of kernen. Die worden daarom in de eigen indeling buiten beschouwing gelaten, voor de totalen binnen de Microdata-output zijn ze wel meegenomen.

2. Zorggebruik

Hieronder zullen we bespreken hoe de demografische verschillen samenhangen met het verwachte zorggebruik. We doen dit voor per vorm van jeugdzorg: het totale jeugdhulp gebruik, jeugdhulp zonder verblijf, jeugdhulp met verblijf, en jeugdbescherming. Volgens de definitie van jeugdzorg valt ook jeugdreclassering onder jeugdzorg. Omdat de aantallen hiervan op gemeenteniveau al zo klein zijn, is het zeker op wijkniveau niet zinvol om uitspraken te doen over het verschil tussen verwacht en daadwerkelijk gebruik.

We geven steeds eerst het landelijk samengestelde model weer en vervolgens de gegevens per wijk in een figuur. In het volgende hoofdstuk kijken we of eventuele afwijkingen tussen daadwerkelijk en verwacht gebruik significant zijn.

2.1 Jeugdhulp totaal

In Haarlemmermeer kreeg 10,1% van de kinderen een of meerdere vormen van jeugdhulp. Landelijk lag dit aandeel op 10,8%. De gemeente ligt hiermee dus iets onder het landelijke percentage. We verwachten evenwel een lager aandeel kinderen in jeugdhulp, namelijk 9,7%.

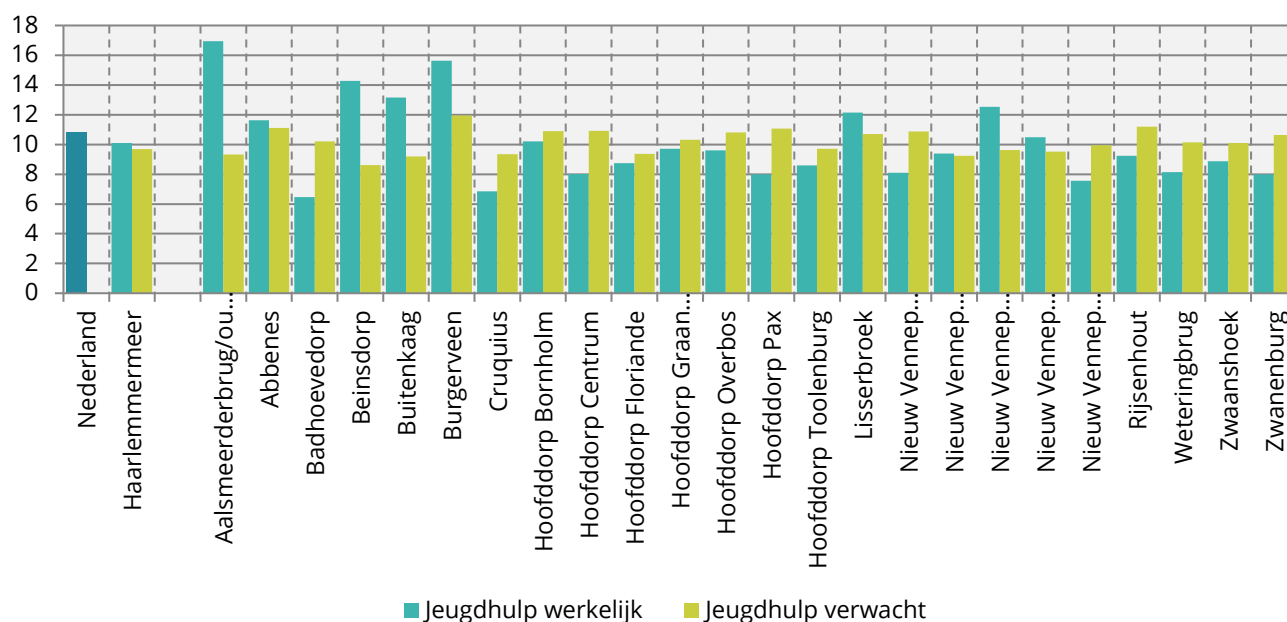
In de onderstaande tabel staat welke factoren invloed hebben op het verwacht (totaal) jeugdhulpgebruik.

	B	Beta	t	Sig.
(Constant)	9,021		9,874	0,000
Eenouderfractie 2015	12,495	0,229	2,396	0,017
Allofractie 2016	-4,513	-0,17	-1,84	0,067
Stedelijkheidsgraad 2017	-0,108	-0,056	-0,753	0,452
Duofractie 1okt2016	0,772	0,012	0,193	0,847
Recreatieve bodoemfractie 2012	3,659	0,06	0,875	0,382
Laaginkomenfractie 2015	12,01	0,163	1,537	0,125
GewogenStatusscore 2016	-0,623	-0,205	-2,792	0,006

Tabel 2: De factoren van, en hun mate van invloed op, het verwachte totale jeugdhulp gebruik.

Een hoger percentage jongeren in jeugdhulp hangt samen met een hoger percentage kinderen in éénoudergezinnen en **een lagere gewogen statusscore**. Het wordt dus hoog verwacht in de wijken waar dit samenkomt en hoger in de wijken waar relatief veel kinderen in eenoudergezinnen wonen. Vooral in Abbenes, Burgerveen Rijssenhout en Zwanenburg wordt veel jeugdhulp verwacht, zie de onderstaande figuur. Het werkelijke gebruik is in Rijssenhout en Zwanenburg lager dan verwacht. In Abbenes en Burgerveen is het nog hoger dan verwacht. Wat opvalt is dat in Aalsmeerderbrug/oude Meer/Rozenburg het daadwerkelijke gebruik veel hoger is dan verwacht.

Figuur 1: Het daadwerkelijke en het verwachte gebruik van de totale jeugdhulp.

2.2 Jeugdhulp zonder verblijf

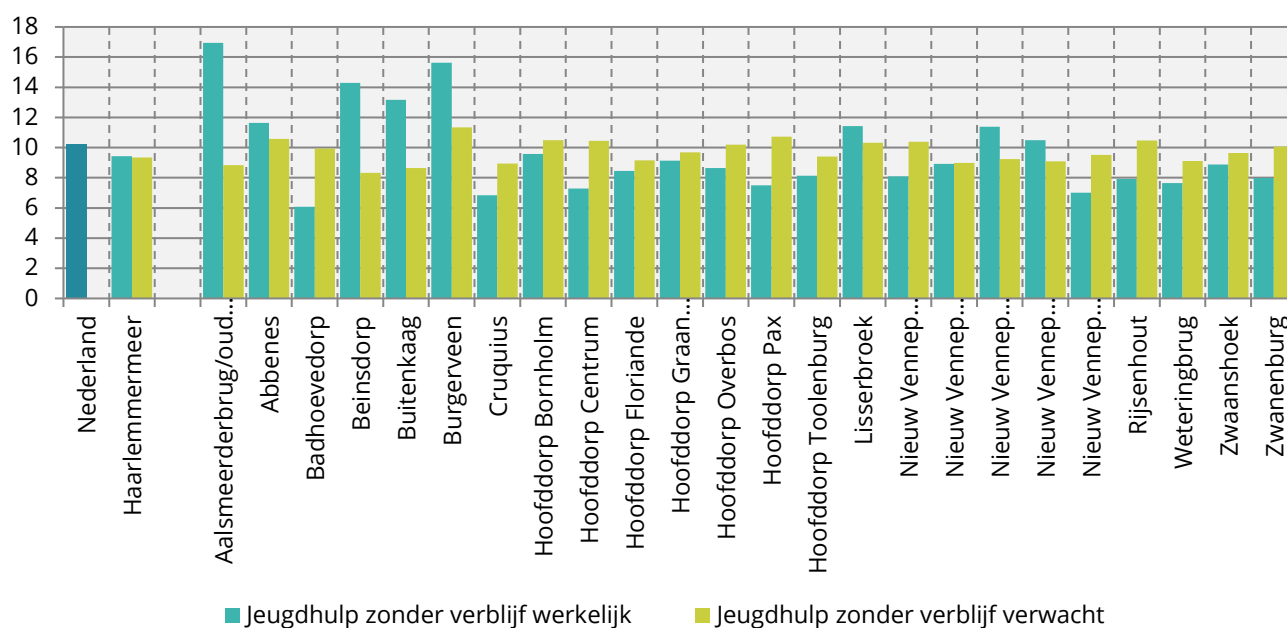
De vraag van Haarlemmermeer voor dit onderzoek kwam allereerst voort vanuit het aangenomen hoge aandeel jeugdigen in de gemeente dat gebruik maakt van jeugdhulp zonder verblijf. Het aandeel kinderen in jeugdhulp zonder verblijf lag in 2016 met 9,4% nog wel onder het landelijk gemiddelde van 10,3%. In de onderstaande tabel staat welke factoren invloed hebben op het verwachte gebruik van jeugdhulp zonder verblijf.

	B	Beta	t	Sig.
(Constant)	8,863		9,719	0
Eenouderfractie 2015	11,349	0,214	2,18	0,03
Allofractie 2016	-4,297	-0,166	-1,755	0,08
Stedelijkheidsgraad 2017	-0,131	-0,07	-0,913	0,362
Duofractie 1okt2016	-0,711	-0,011	-0,178	0,859
Recreatieve bodoemfractie 2012	4,176	0,07	1	0,318
Laaginkomenfractie 2015	10,578	0,147	1,356	0,176
GewogenStatusscore 2016	-0,537	-0,181	-2,411	0,016

Tabel 3: De factoren van, en hun mate van invloed op, het verwachte jeugdhulp zonder verblijf.

Een **hoger percentage jongeren in jeugdhulp zonder verblijf** hangt (eveneens) samen met een **hoger percentage kinderen in éénoudergezinnen** en een **lagere gewogen statusscore**. Het wordt dus hoog verwacht in de wijken waar dit samenkomt en hoger in de wijken waar relatief veel kinderen in eenoudergezinnen wonen. We verwachten hier dus een zelfde patroon te zien als voor het totale jeugdhulpgebruik. Het verwachtingspatroon is hiermee gelijk aan jeugdhulp totaal. Wat opvalt is dat het werkelijke gebruik van jeugdhulp zonder verblijf hoger is dan verwacht in Aalsmeerderbrug/oude Meer/Rozenburg, Beinsdorp, Buitenkaag en Burgerveen.

Figuur 2: Het daadwerkelijke en het verwachte gebruik van jeugdhulp zonder verblijf.

2.3 Jeugdhulp met verblijf

In Haarlemmermeer maakte 1,32% van de jeugdigen gebruik van jeugdhulp met verblijf. Landelijk was dit 1,24%. Het percentage in Haarlemmermeer is niet alleen hoger dan gemiddeld in Nederland, het is ook hoger dan verwacht (0,8%) op basis van de achtergrondkenmerken. In de onderstaande tabel staat welke factoren invloed hebben op het verwachte gebruik van jeugdhulp met verblijf.

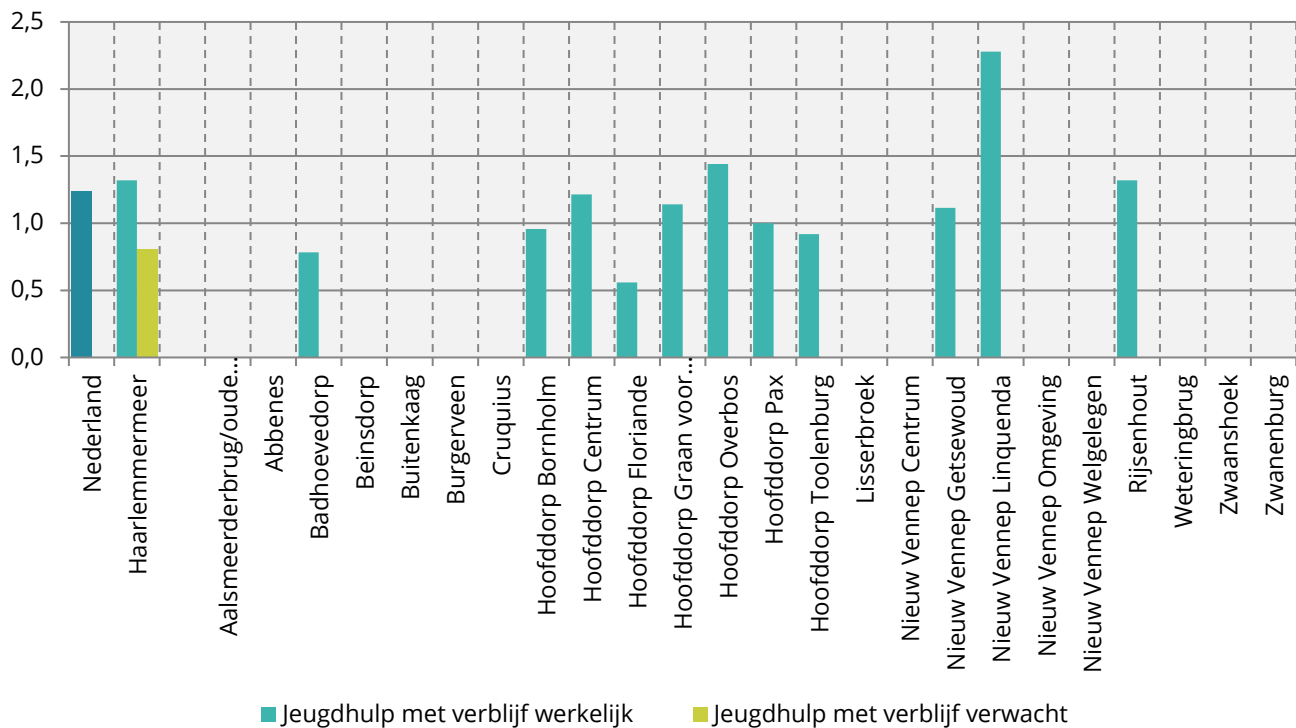
	B	Beta	t	Sig.
(Constant)	0,797		3,988	0,000
Eenouderfractie 2015	2,306	0,175	2,02	0,044
Allofractie 2016	-0,632	-0,098	-1,177	0,240
Stedelijkheidsgraad 2017	-0,038	-0,083	-1,22	0,223
Duofractie 1okt2016	2,966	0,188	3,388	0,001
Recreatieve bodoemfractie 2012	-0,409	-0,028	-0,446	0,656
Laaginkomenfractie 2015	0,68	0,038	0,398	0,691
GewogenStatusscore 2016	-0,27	-0,367	-5,53	0,000

Tabel 4: De factoren van, en hun mate van invloed op, het verwachte jeugdhulp met verblijf.

Een **hoger percentage jongeren in jeugdhulp met verblijf** hangt (eveneens) samen met een **hoger percentage kinderen in éénoudergezinnen** en een **lagere gewogen statusscore** en een **groter aandeel achterstandsleerlingen**. Het wordt dus hoog verwacht in de wijken waar dit samenkomt en hoger in de wijken waar relatief veel kinderen in eenoudergezinnen wonen en in wijken waar relatief veel achterstandsleerlingen wonen.

Omdat de aantallen zo klein zijn verwachten we, verspreid over de wijken, een nihil aandeel kinderen in jeugdhulp met verblijf. We zien echter dat met name in Nieuw Vennep Linquenda (2,28%) en Hoofddorp Overbos (1,44%) en Rijssenhout (1,32%) evenveel of meer gebruik in de gemeente als geheel, en ook meer dan verwacht.

Figuur 3: Het daadwerkelijke en het verwachte gebruik van jeugdhulp met verblijf.

2.4 Jeugdbescherming

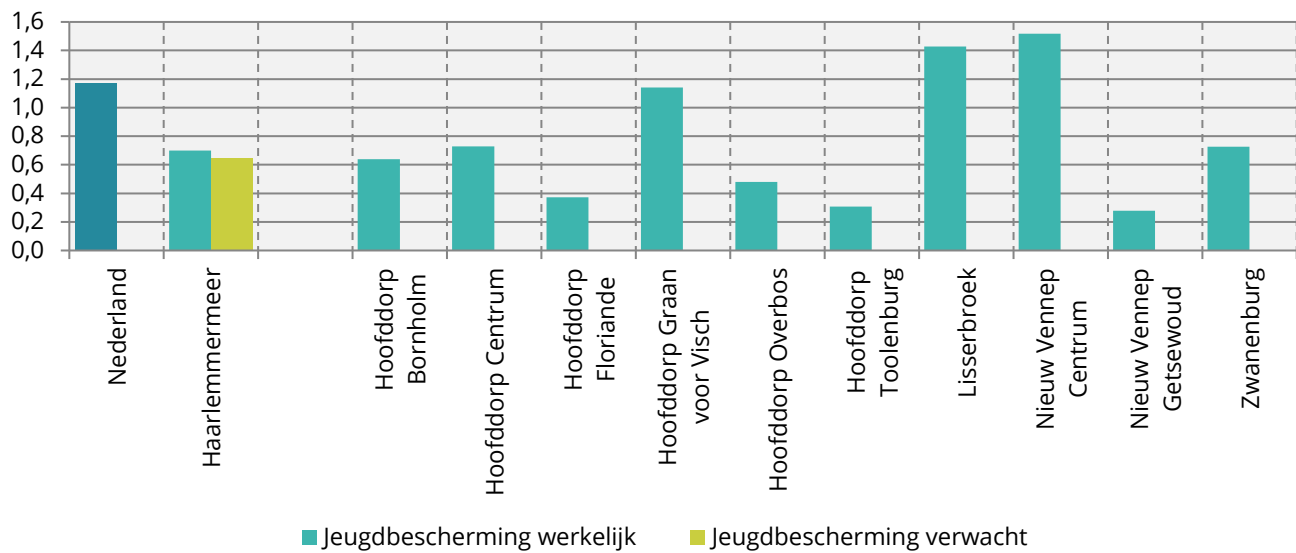
Minder dan één procent van de Haarlemmermeerse kinderen (0,7%) kreeg in 2016 een vorm van jeugdbescherming. Dit ligt bijna gelijk aan het verwachte aandeel kinderen. Landelijk ligt dit op 1,17%. In de onderstaande tabel staat welke factoren invloed hebben op het verwachte gebruik van jeugdbescherming.

	B	Beta	t	Sig.
(Constant)	0,703		3,811	0,000
Eenouderfractie 2015	3,212	0,244	3,049	0,002
Allofractie 2016	-1,469	-0,228	-2,966	0,003
Stedelijkheidsgraad 2017	-0,073	-0,158	-2,531	0,012
Duofractie 1okt2016	2,919	0,185	3,613	0,000
Recreatieve bodoemfractie 2012	0,428	0,029	0,507	0,613
Laaginkomenfractie 2015	1,549	0,087	0,982	0,327
GewogenStatusscore 2016	-0,271	-0,369	-6,028	0,000

Tabel 5: De factoren van, en hun mate van invloed op, het verwachte jeugdbescherming.

Een **hoger percentage jongeren met een of meerdere jeugdbeschermingsmaatregelen** hangt samen met een **hoger percentage kinderen in éénoudergezinnen**, een **hoger percentage achterstandsl leerlingen** en een **lager percentage van de bevolking met een migratieachtergrond**, een **lagere stedelijkheidsgraad**, en een **lagere gewogen statusscore**. Het wordt dus hoog verwacht in de wijken waar dit samenkomt en hoger in de wijken waar relatief veel kinderen achterstandsl leerlingen zijn en waar kinderen wonen in eenoudergezinnen. We verwachten dat dit lager is in wijken waar relatief veel inwoners met een migratieachtergrond zijn, in wijken waar er sprake is van een lagere stedelijkheid en in wijken met een lagere gewogen statusscore.

Figuur 4: Het daadwerkelijke en het verwachte gebruik van jeugdbescherming.

Met name in de wijken Lissbroek en Nieuw Vennep Centrum krijgen relatief (ten opzichte van het totaal aantal kinderen) veel jeugdigen te maken met jeugdbescherming. In deze wijken ligt het ook hoger dan het landelijk gemiddelde, respectievelijk 1,43% voor Lissbroek en 1,52% voor Nieuw Vennep Centrum.

3. Vergelijking daadwerkelijk en geschat gebruik

Omdat schattingen met onzekerheid gepaard gaan, hebben we 95% betrouwbaarheidsintervallen berekend. Hiermee kijken we of het werkelijke gebruik (als percentage van het aantal kinderen tot en met 17 jaar) binnen de verwachting ligt, erboven of eronder. Hierdoor kunnen we kijken of de afwijking significant is of niet. Tabel 6 geeft het percentage jongeren in de jeugdzorg weer op gemeente en wijkniveau¹. Het gaat hierbij om het aandeel jongeren ten opzichte van alle jongeren in Haarlemmermeer in de leeftijdscategorie van 0 tot 18 jaar. In de tabel staat het daadwerkelijke percentage jongeren met jeugdhulp. Het verschil met de verwachting op basis van demografische kenmerken is aangegeven met de kleuren groen, lichtblauw of donkerblauw.

Wanneer het percentage overeenkomt met de verwachting is de cel groen gemarkeerd. De cellen zijn blauwgroen gemarkeerd wanneer het aandeel veel hoger is dan verwacht en lichtblauw als het aandeel veel lager is dan verwacht. We doen dit op basis van de 95% betrouwbaarheidsintervallen van het model. Groen betekent dus dat het percentage binnen dit interval ligt. Hier moet zeker op wijkniveau wel bij bedacht worden dat de aantallen van jeugdbescherming op wijkniveau klein zijn en door CBS worden afgerond op vijftallen. Daardoor kan een geringe fluctuatie al leiden tot een andere kleur in de tabel.

Over het algemeen wijkt het aandeel jongeren in jeugdzorg in Haarlemmermeer niet opvallend af van wat er op basis van het model wordt verwacht. Ook het aandeel kinderen dat jeugdhulp zonder verblijf krijgt wijkt niet significant af van wat we zouden verwachten op basis van de demografische kenmerken van de gemeente.

Per wijk zijn er wel significante afwijkingen, maar we kijken hier met enige voorzichtigheid naar vanwege de kleine aantallen.

Wijknaam	Jeugdhulp	Jeugdhulp zonder verblijf	Jeugdhulp met verblijf	Jeugd-bescherming
Haarlemmermeer (gemeente)	10,11	9,44	1,32	0,7
Aalsmeerderbrug/oude Meer/Rozenburg	16,95	16,95	0,00	0,00
Abbenes	11,63	11,63	0,00	0,00
Badhoevedorp	6,46	6,07	0,78	0,00
Beinsdorp	14,29	14,29	0,00	0,00
Buitenkaag	13,16	13,16	0,00	0,00
Burgerveen	15,63	15,63	0,00	0,00
Cruquius	6,85	6,85	0,00	0,00
Hoofddorp Bornholm	10,22	9,58	0,96	0,64
Hoofddorp Centrum	8,01	7,29	1,21	0,73
Hoofddorp Floriande	8,74	8,46	0,56	0,37
Hoofddorp Graan voor Visch	9,70	9,13	1,14	1,14
Hoofddorp Overbos	9,61	8,65	1,44	0,48
Hoofddorp Pax	8,00	7,50	1,00	0,00
Hoofddorp Toolenburg	8,59	8,13	0,92	0,31
Lisserbroek	12,14	11,43	0,00	1,43

¹ Van wijken waar minder dan acht jongeren gebruik hebben gemaakt van jeugdzorg, worden in verband met de privacy niet gepubliceerd en kan het percentage niet berekend worden. Deze cellen zijn aangeduid met een sterretje.

Wijknaam	Jeugdhulp	Jeugdhulp zonder verblijf	Jeugdhulp met verblijf	Jeugd- bescherming
Nieuw Vennep Centrum	8,09	8,09	0,00	1,52
Nieuw Vennep Getsewoud	9,39	8,93	1,12	0,28
Nieuw Vennep Linqenda	12,53	11,39	2,28	0,00
Nieuw Vennep Omgeving	10,49	10,49	0,00	0,00
Nieuw Vennep Welgelegen	7,56	7,02	0,00	0,00
Rijssenhout	9,25	7,93	1,32	0,00
Weteringbrug	8,15	7,64	0,00	0,00
Zwaanshoek	8,88	8,88	0,00	0,00
Zwanenburg	7,99	7,99	0,00	0,73

	Gebruik minder dan verwacht
	Binnen de marge
	Gebruik meer dan verwacht

Tabel 6: Vergelijking van feitelijk en verwacht jeugdzorggebruik per wijk, 2016

3.1 Conclusies Jeugdhulpgebruik

Uit bovenstaande analyses is te concluderen dat:

- Het jeugdhulpgebruik in Haarlemmermeer, ook jeugdhulp zonder verblijf, wijkt niet significant af van wat we zouden verwachten.
- In Aalsmeerderbrug- Oude Meer- Rozenburg, Beinsdorp en Buitenkaag krijgen meer kinderen een vorm van jeugdhulp dan dat men op grond van de analyse zou verwachten.
- In Aalsmeerderbrug- Oude Meer- Rozenburg, Beinsdorp, Buitenkaag en Burgerveen krijgen meer kinderen jeugdhulp zonder verblijf dan wat verwacht wordt.
- In Badhoevedorp daarentegen is het aandeel kinderen met jeugdhulp zonder verblijf significant lager dan verwacht.
- In bijna alle wijken in Hoofddorp (m.u.v. Hoofddorp Floriande), en ook in Nieuw Vennep Getsewoud, Nieuw Vennep Linqenda en Rijssenhout ligt het aandeel kinderen met jeugdhulp met verblijf veel hoger dan verwacht.
- In Lisserbroek en Hoofddorp Graan Voor Visch krijgen er significant meer kinderen jeugdbescherming dan verwacht op basis van het model.

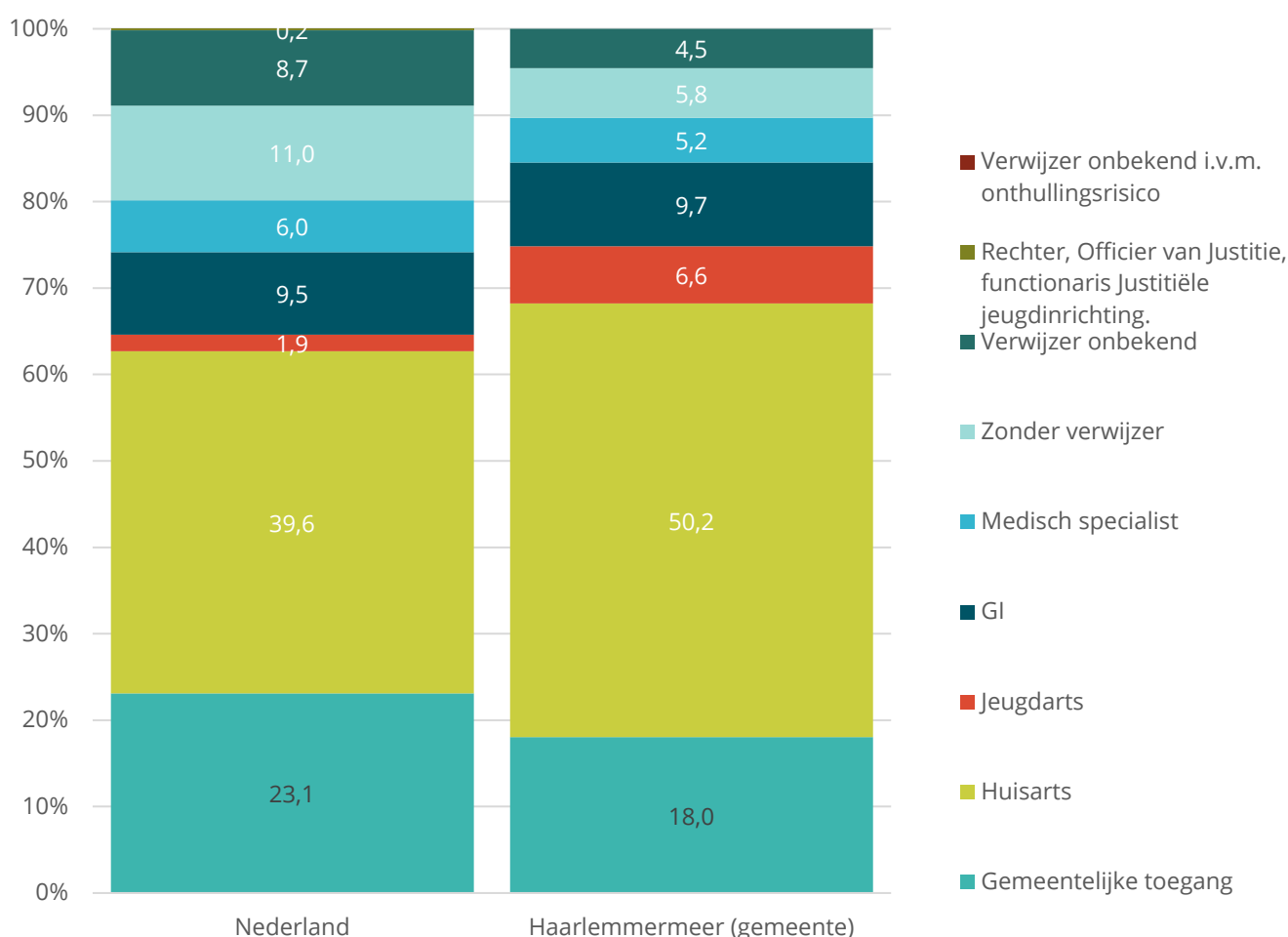

4. Verwijzers naar jeugdhulp

In deze paragraaf kijken we naar het verwijsgedrag in de gemeente en in de wijken.

4.1 Vergeleken met anderen

Figuur 5 geeft de relatieve aandelen van verschillende verwijzers die binnen de CBS beleidsdataset geregistreerd worden. In Haarlemmermeer komen er meer verwijzingen vanuit de huisartsen dan wat landelijk gemiddeld is en ook wordt er meer verwezen door de jeugdarts. Landelijk gezien wordt er meer dan in Haarlemmermeer verwezen door de gemeentelijke toegang en zijn er meer trajecten waarvan de verwijzer onbekend is². Het hoge landelijke percentage onbekende verwijzers van 8,7% komt omdat deze trajecten al gestart waren voor 1 januari 2015, toen het nog niet verplicht was om de verwijzer te noteren.

Figuur 5: Verwijzers van trajecten in 2016, Nederland en Haarlemmermeer vergeleken.

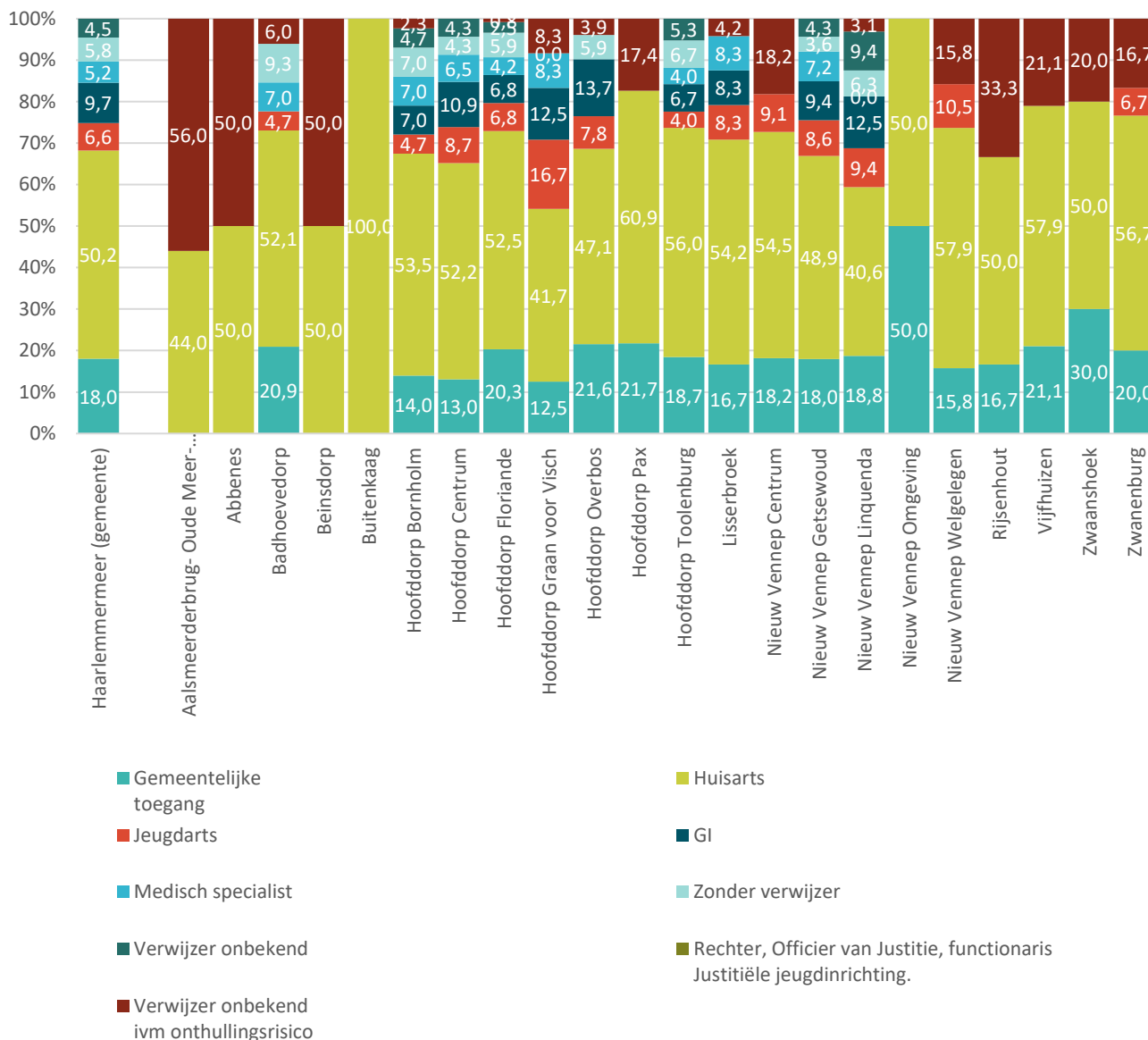
² De optie geen verwijzer is bedoeld voor de jeugdhulp die vrij toegankelijk is. De scheidslijn tussen vrij toegankelijke jeugdhulp en niet vrij toegankelijke jeugdhulp bepaalt de gemeente en kan daarom in elke gemeente anders zijn. De optie onbekend kan alleen gekozen worden bij jeugdhulp die voor 1-1-2015 gestart is. (bron: informatieprotocol beleidsinformatie jeugd).

4.2 Verwijzers per wijk

Voor we dit onderwerp nader bekijken willen we eerst een voorbehoud maken. Vanwege risico op onthulling is de presentatie van aantallen onder de tien niet mogelijk en dat resulteert in lege cellen. In principe is de verwijzer dus wel bekend, maar wij mogen die niet presenteren. We hebben hiervoor een extra categorie aangemaakt 'verwijzer onbekend i.v.m. onthullingsrisico'.

Hierdoor kunnen we geen uitspraak doen over het precieze verwijzgedrag. Over de trend zijn wel uitspraken te doen.

Figuur 6: Verwijzers naar jeugdhulp in 2016 uitgesplitst naar wijken van Haarlemmermeer.

Huisarts

In de meerderheid (12) van de wijken ligt het percentage verwijzingen door de huisarts hoger dan in de gemeente: Hoofddorp Pax (60,9%), Nieuw Vennep Welgelegen en Vijfhuizen (beiden 57,9%), Zwanenburg (56%), Hoofddorp Toolenburg (56%), Nieuw Vennep Centrum (54,5%), Lisserboek (54,2%), Hoofddorp Bornholm (53,5%), Hoofddorp Floriande (52,5%), Hoofddorp Centrum (52,2%), Badhoevedorp (52,1%). In Buitenkaag komen zelfs alle verwijzingen vanuit de huisarts. Hierbij dient wel aangetekend te worden dat het om (afgerond) 10 trajecten gaat.

Jeugdarts en Gecertificeerde Instelling

In Haarlemmermeer wordt relatief veel verwezen door de jeugdarts. Met name in Hoofddorp Graan voor Visch is dit percentage hoog, 16,7%. Daarnaast is te zien dat het aantal verwijzingen vanuit een Gecertificeerde Instelling (GI) in de wijken Hoofddorp Overbos (13,7%) Hoofddorp Graan voor Visch (12,5%), Nieuw-Vennep Linqenda (12,5%) en Hoofddorp Centrum (10,9%) hoger is dan landelijk (9,5%) én dan in de gemeente Haarlemmermeer (9,7%).

4.2 Conclusies Verwijsgedrag

Uit bovenstaande analyses is te concluderen dat:

- De huisartsen zijn de voornaamste verwijzer naar jeugdhulp in Haarlemmermeer (50,2% van de trajecten), nog meer dan landelijk (39,6%).
- Over het algemeen is dit beeld ook terug te zien in de wijken. Toch zijn er wel opvallende verschillen in het aandeel verwijzingen vanuit de huisarts. Met Buitenkaag (100%) en Hoofddorp Pax (60,8%) aan de ene kant, en Nieuw Vennep Linqenda (40,6%) en Hoofddorp Graan voor Visch (41,7%) aan de andere kant.
- Er wordt in Haarlemmermeer meer vanuit de jeugdarts verwezen dan landelijk (6,6% versus 1,9%).
- Ook hier zijn er wel opvallende verschillen tussen wijken. In dezelfde wijken waar het aandeel verwijzingen vanuit de huisarts lager ligt dan voor de gemeente Nieuw Vennep Linqenda en Hoofddorp Graan voor Visch, zijn er ook meer verwijzingen vanuit de jeugdarts dan gemeentelijk (respectievelijk 9,4% en 16,7%). Ook in Nieuw Vennep Welgelegen komt bijna een op de tien (10,5%) verwijzingen vanuit de jeugdarts. Het aandeel verwijzingen vanuit de huisarts is hier echter hoger (57,9%) dan gemeentelijk.
- Het aandeel verwijzingen vanuit de GI's is in Haarlemmermeer ongeveer gelijk aan het landelijke (9,7% versus 9,5%). In de wijken Hoofddorp Overbos (13,7%) Hoofddorp Graan voor Visch (12,5%), Nieuw-Vennep Linqenda (12,5%) ligt dit hoger.
- De verwijzing via de gemeentelijke toegang is in Haarlemmermeer (18,0%) wat lager dan landelijk (23,1%).
- Tussen de wijken loopt dit uiteen van geen enkele verwijzing vanuit de gemeentelijke toegang in 2016 in de wijk Buitenkaag tot de helft (50%) van de verwijzingen in Nieuw Vennep Omgeving.

5. Op zoek naar hypothesen en verklaringen

In een workshop met professionals en beleidsmedewerkers hebben we onderzocht welke mogelijke verklaringen er zijn voor verschillen tussen werkelijk en verwacht jeugdzorggebruik en tussen de verwijspatronen in de wijken. Daarnaast zijn er in de TransforMeerMonitor 2016 ook al ideeën gegeven voor mogelijke verklaringen op gemeenteniveau. Na het verschijnen van de huidige rapportage zal de gemeente gesprekken per wijk faciliteren en op basis daarvan kijken wat er op beleids- en uitvoeringsniveau gedaan kan worden met deze uitkomsten.

Uit de werksessie en de TranforMeerMonitor komen verschillende soorten mogelijke verklaringen naar voren: omgevings-/bevolkingsfactoren, systeemfactoren en meer beleidsmatige hypothesen. We leggen deze hieronder naast onze eigen bevindingen.

Mogelijke omgevingsfactoren en intrinsieke (bevolkings-)verschillen tussen de wijken:

- Het naar verhouding hoge jeugdhulpgebruik in Aalsmeerderbrug/Oude Meer/Rozenburg, zou volgens aanwezigen kunnen samenhangen met het feit dat deze wijk onder de rook van Schiphol ligt, met alle overlast van dien. Mogelijk leidt dat tot meer stress in gezinnen. Dit is een hypothese die in een nadere verkenning in de betreffende wijk met de betrokkenen getoetst kan worden.

Genoemde systeemfactoren:

- Onvolledige registratie van MensCentraal in 2015 waardoor er een vertekening ontstaat in de omvang van deze toename (TransforMeerMonitor 2016).
- In de TransforMeerMonitor wordt verondersteld dat het mogelijk is dat van kinderen van wie de trajecten begonnen zijn voor 1 jan 2015 de trajecten nu nog doorlopen, maar dat er herindicaties plaatsvonden terwijl het dus niet ging om nieuwe trajecten.
  - We hebben geen extra onderzoek gedaan naar het aantal kinderen dat in 2015 ook al hulp had en hoeveel daarvan in 2016 opnieuw geïndiceerd zijn. Wat we wel zien, is dat het aandeel kinderen met een 'onbekende verwijzer' (in de CBS data staat dit voor trajecten begonnen voor 1 januari 2015) lager is in Haarlemmermeer (4.5%) dan landelijk (8,7%). Het zou dus kunnen zijn dat deze kinderen geherindiceerd zijn (met een geregistreerde verwijzer). Dit is evenwel niet van invloed op het totaal aantal kinderen in jeugdhulp, enkel op het aantal nieuwe trajecten.

Beleidsmatige hypothesen:

- Een andere verklaring die genoemd wordt in de TransforMeerMonitor 2016 is dat er in de gemeente Haarlemmermeer geen sociale of wijkteams zijn. In dergelijke teams kunnen (jeugd)professionals hulpvragen op zich nemen zonder dat hier een beschikking voor nodig is. Dat deze teams in Haarlemmermeer niet bestaan, betekent dat er altijd een indicatie nodig is.
  - Inderdaad is uit het verwijsgedrag af te lezen dat het aandeel jeugdhulp 'zonder verwijzer' (in de CBS data/beleidsinformatie jeugd is de optie 'zonder verwijzer' bedoeld voor jeugdhulp die gestart is zonder verleningsbeschikking of een verwijzing, de zogenaamde vrij toegankelijke jeugdhulp) in Haarlemmermeer een stuk lager is met 5,8% dan landelijk met 11%. Dit zou hier een gevolg van kunnen zijn.
- De conclusie in de TransforMeerMonitor dat de inzet om een verschuiving te bewerkstelligen van geïndiceerd naar vrij toegankelijk aanbod in 2016 nog niet in de cijfers terug te zien is, kunnen we op basis van het lage percentage 'zonder verwijzer' hiermee onderschrijven.
- Jeugdhulp die start via het CJG valt onder de noemer 'gemeentelijke toegang'. Dit loopt nogal uiteen tussen de wijken. In de wijken Aalsmeerderbrug/Oude Meer/Rozenburg, Abbenes, Beinsdorp, Buitenkaag, Hoofddorp Graan voor Visch, Hoofddorp Centrum en Hoofddorp Bornholm is het aantal verwijzingen via gemeentelijke toegang lager van de gemeente als totaal, nihil of zelfs afwezig. De hypothese die in de werksessie geopperd werd, is dat dit te

maken heeft met het beeld dat in deze wijken de bevolking vergrijst. Hierdoor nemen de voorzieningen af en komen de verwijzingen vooral vanuit de huisarts. Het aandeel 65-plussers is in deze wijken inderdaad hoger dan landelijk en/of stijgend, met uitzondering van Hoofddorp Graan Voor Visch (CBS, Statline, Kerncijfers wijken en buurten 2013 – 2017).

- Het feit dat 28% van de ouders/jongeren niet wisten waar zij terecht konden voor hulp (TransforMeerMonitor) kan ertoe hebben bijgedragen dat zij in zo'n geval naar de huisarts zijn gegaan.
- Daarnaast vragen de aanwezigen in de werksessie zich af of de gemandateerde professionals ouders en jongeren misschien naar de huisarts verwijzen in plaats van een beschikking af te geven.
- Het relatief hoog aandeel verwijzingen door de jeugdarts kan wellicht verklaard worden door de afspraak in Haarlemmermeer dat voor verwijzing naar jeugdhulp anders dan jeugd-ggz eerst een jeugdarts moet worden ingeschakeld (TransforMeerMonitor, 2016).
- Door aanwezigen werd geopperd dat het relatief hoge gebruik van jeugdbescherming in Lissebroek mogelijk te maken heeft met een hoog aantal pleeggezinnen in deze wijk. Deze hypothese konden we toetsen op basis van beschikbare data. Slechts een klein deel van de jeugdbeschermingskinderen in Lissebroek krijgen pleegzorg en van de kinderen in pleegzorg woont minder dan 10% in Lissebroek. Het merendeel van deze kinderen woont in de wijken van Hoofddorp en Nieuw-Vennep. De veronderstelde samenhang hebben we op basis van de gegevens dus niet kunnen constateren.

6. Aanbevelingen voor verder onderzoek

Het Nji heeft tezamen met de gemeente Haarlemmermeer een verkennend onderzoek gedaan naar verschillen in jeugdhulpgebruik tussen Haarlemmermeerse wijken. Dat heeft een aantal conclusies opgeleverd over het jeugdhulpgebruik zelf en het verwijsgedrag en een aantal hypothesen over mogelijke verklaringen voor deze verschillen.

Er blijken verschillen in jeugdhulpgebruik en ook in de verwijzingen daar naar toe te bestaan. De volgende fase in het onderzoek zou dan ook betrekking moeten hebben op het verklaren van deze verschillen door de genoemde (of andere) hypothesen te onderzoeken.

Het ligt voor de hand om het onderzoek in ieder geval ook te richten op de verschillen in gemeentelijke werkwijze op wijkniveau. Daarbij is het belangrijk om zo goed als mogelijk de ondersteuning die niet onder de jeugdwet valt (en die niet in deze rapportage is meegenomen), maar wel (en vermoedelijk steeds meer) uitgevoerd wordt, mee te nemen. Daarnaast lijkt het goed om in gesprek te gaan met verwijzers. Het is immers een geheel systeem dat hier zou moeten worden beoordeeld. Verdere verkenningen vanuit de gemeente moeten uitwijzen of hierop goed zicht is te krijgen.

Daarnaast is het zinnig de bevolking van Haarlemmermeer in dergelijke beschouwingen te betrekken. Ook vanuit de sessie met (beleids-)medewerkers kwam een aantal mogelijke verklaringen naar voren voor de verschillen tussen wijken zoals verschillen in leefbaarheid en bevolkingsontwikkelingen.

Bijlage 1: De wijkindeling

	Wijk/kern indeling Haarlemmermeer	gwb_code_10	CBS naam gebiedsindeling	CBS indelingsniveau
1	Aalsmeerderbrug/oude Meer/Rozenburg	BU03940674	Schiphol-Rijk	Buurt
	Aalsmeerderbrug/oude Meer/Rozenburg	BU03940675	Oude Meer	Buurt
	Aalsmeerderbrug/oude Meer/Rozenburg	BU03940676	Aalsmeerderbrug	Buurt
	Aalsmeerderbrug/oude Meer/Rozenburg	BU03940677	Rozenburg Noord	Buurt
	Aalsmeerderbrug/oude Meer/Rozenburg	BU03940678	Rozenburg Omgeving	Buurt
2	Abbenes	BU03940986	Abbenes	Buurt
	Abbenes	BU03940987	Abbenes Omgeving	Buurt
	Abbenes	BU03940989	Abbenes Dijk	Buurt
3	Badhoevedorp	BU03940551	Badhoevedorp Omgeving	Buurt
	Badhoevedorp	BU03940552	Badhoevedorp Noordwest	Buurt
	Badhoevedorp	BU03940553	Badhoevedorp West	Buurt
	Badhoevedorp	BU03940554	Badhoevedorp Bouwlust	Buurt
	Badhoevedorp	BU03940556	Badhoevedorp Zuid	Buurt
	Badhoevedorp	BU03940557	Badhoevedorp Centrum	Buurt
	Badhoevedorp	BU03940558	Badhoevedorp Noordoost	Buurt
	Badhoevedorp	BU03940559	Badhoevedorp Antoniushoeve	Buurt
	Badhoevedorp	BU03940560	Badhoevedorp Oost	Buurt
	Badhoevedorp	BU03940561	Badhoevedorp Schuilhoeve	Buurt
	Badhoevedorp	BU03940562	Badhoevedorp Dijk	Buurt
	Badhoevedorp	BU03940564	Badhoevedorp Nieuwe Meer	Buurt
4	Beinsdorp	BU03941192	Beinsdorp Omgeving	Buurt
	Beinsdorp	BU03941193	Beinsdorp	Buurt
5	Buitenkaag	BU03940988	Buitenkaag	Buurt
6	Burgerveen	BU03940883	Burgerveen	Buurt
	Burgerveen	BU03940884	Leimuiderbrug	Buurt
7	Cruquius	BU03941397	Cruquius	Buurt
	Cruquius	BU03941398	Cruquius Omgeving	Buurt
	Cruquius	BU03941399	Cruquius Cruquishoeve	Buurt
8	Hoofddorp Bornholm	BU03940108	Hoofddorp Bornholm West	Buurt
	Hoofddorp Bornholm	BU03940109	Hoofddorp Bornholm Oost	Buurt
9	Hoofddorp Centrum	BU03940101	Hoofddorp West	Buurt
	Hoofddorp Centrum	BU03940102	Hoofddorp Zuid	Buurt
	Hoofddorp Centrum	BU03940104	Hoofddorp Oost	Buurt
	Hoofddorp Centrum	BU03940105	Hoofddorp Noord	Buurt
	Hoofddorp Centrum	BU03940115	Hoofddorp Vrijschot Noord	Buurt

10	Hoofddorp Floriande	BU03940116	Hoofddorp Floriande West	Buurt
	Hoofddorp Floriande	BU03940117	Hoofddorp Floriande Oost	Buurt
11	Hoofddorp Graan voor Visch	BU03940103	Hoofddorp Graan voor Visch	Buurt
12	Hoofddorp Omgeving	BU03940119	Hoofddorp De Landman	Buurt
	Hoofddorp Omgeving	BU03940122	Hoofddorp Omgeving	Buurt
	Hoofddorp Omgeving	BU03940123	Hoofddorp De Hoek	Buurt
	Hoofddorp Omgeving	BU03940124	Hoofddorp Graan voor Visch Zuid	Buurt
	Hoofddorp Omgeving	BU03940125	Hoofddorp Beukenhorst Oost	Buurt
	Hoofddorp Omgeving	BU03940126	Hoofddorp De President	Buurt
	Hoofddorp Omgeving	BU03940127	Hoofddorp Buiten	Buurt
13	Hoofddorp Overbos	BU03940111	Hoofddorp Overbos Noord	Buurt
	Hoofddorp Overbos	BU03940112	Hoofddorp Overbos Zuid	Buurt
14	Hoofddorp Pax	BU03940106	Hoofddorp Pax West	Buurt
	Hoofddorp Pax	BU03940107	Hoofddorp Pax Oost	Buurt
15	Hoofddorp Toolenburg	BU03940113	Hoofddorp Toolenburg West	Buurt
	Hoofddorp Toolenburg	BU03940114	Hoofddorp Toolenburg Oost	Buurt
	Hoofddorp Toolenburg	BU03940118	Hoofddorp Toolenburg Zuid	Buurt
16	Lijnden/Boesingheliede	BU03940429	Lijnden Omgeving	Buurt
	Lijnden/Boesingheliede	BU03940465	Lijnden	Buurt
	Lijnden/Boesingheliede	BU03940466	Boesingheliede	Buurt
17	Lisserbroek	BU03941090	Lisserbroek	Buurt
	Lisserbroek	BU03941091	Lisserbroek Omgeving	Buurt
18	Nieuw Vennep Centrum	BU03940230	Nieuw-Vennep Oost	Buurt
	Nieuw Vennep Centrum	BU03940233	Nieuw-Vennep West	Buurt
	Nieuw Vennep Centrum	BU03940234	Nieuw-Vennep Zuid	Buurt
19	Nieuw Vennep Getsewoud	BU03940236	Nieuw-Vennep Getsewoud Noord	Buurt
	Nieuw Vennep Getsewoud	BU03940237	Nieuw-Vennep Getsewoud Zuid	Buurt
20	Nieuw Vennep Linqunda	BU03940235	Nieuw-Vennep Linqunda	Buurt
21	Nieuw Vennep Omgeving	BU03940239	Nieuw-Vennep Wilhelminahoeve	Buurt
	Nieuw Vennep Omgeving	BU03940240	Nieuw-Vennep Omgeving	Buurt
	Nieuw Vennep Omgeving	BU03940241	Nieuw-Vennep 't Kabel	Buurt
22	Nieuw Vennep Welgelegen	BU03940231	Nieuw-Vennep Welgelegen	Buurt
	Nieuw Vennep Welgelegen	BU03940232	Nieuw-Vennep Welgelegen Noord	Buurt
23	Rijsenhout	BU03940779	Rijsenhout Dorp	Buurt
	Rijsenhout	BU03940780	Rijsenhout Zuid	Buurt
	Rijsenhout	BU03940781	Rijsenhout Dijk	Buurt
	Rijsenhout	BU03940782	Rijsenhout Omgeving	Buurt
24	Schiphol	WK039416	Schiphol	Wijk

	Schiphol	BU03941663	Schiphol	Buurt
25	Vijfhuizen	BU03941567	Vijfhuizen	Buurt
	Vijfhuizen	BU03941569	Vijfhuizen Stellinghof	Buurt
	Vijfhuizen	BU03941570	Vijfhuizen Omgeving	Buurt
	Vijfhuizen	BU03941571	Vijhuizen Nieuwebrug	Buurt
26	Weteringbrug	BU03940885	Weteringbrug	Buurt
27	Zwaanshoek	BU03941294	Zwaanshoek	Buurt
	Zwaanshoek	BU03941295	Zwaanshoek Omgeving	Buurt
	Zwanenburg	BU03940343	Zwanenburg West	Buurt
	Zwanenburg	BU03940344	Zwanenburg Zuidwest	Buurt
28	Zwanenburg	BU03940345	Zwanenburg Zuidoost	Buurt
	Zwanenburg	BU03940346	Zwanenburg Oost	Buurt
	Zwanenburg	BU03940347	Zwanenburg Noordoost	Buurt
	Zwanenburg	BU03940348	Zwanenburg Noordwest	Buurt
	Zwanenburg	BU03940349	Zwanenburg Dijk	Buurt
	Zwanenburg	BU03940350	Zwanenburg Omgeving	Buurt

Bijlage 2: Indeling naar wijk in Microdata

Voor de indeling naar wijk is uitgegaan van het woonplaatsbeginsel. Dit houdt concreet in dat de indeling naar gemeente en wijk is gebaseerd op het adres van de gezagsdrager van de jongere. Er is uitgegaan van het woonplaatsbeginsel zoals dat is toegepast in de Jeugdwet die vanaf 2015 in werking is getreden. Wanneer het adres gedurende de verslagperiode is gewijzigd krijgt de jongere in deze tabel het meest recente adres toegewezen. De data op de wijkindeling die CBS hanteert worden al op deze manier aangeboden.

Volgens het informatieprotocol beleidsinformatie Jeugd worden de jeugdhulpaanbieders gevraagd op de volgende wijze de postcode/gemeente van de jongere aan te bepalen en aan te leveren.

Postcode/gemeente ter duiding van de woonplaats

De postcode van het adres van de gezagsdrager van de jeugdige. In geval het gezag berust bij een gecertificeerde instelling of als de jeugdige 18 jaar of ouder is, dan gaat het om de postcode van het adres van het werkelijke verblijf van de jeugdige. Als het adres van de gezagsdrager onbekend is of buiten Nederland, dan gaat het eveneens om het adres van het werkelijke verblijf van de jeugdige. Als de postcode niet bekend is, dan volstaat de CBS code van de gemeente.

Toelichting:

De postcode is nodig om te bepalen aan welke gemeente de beleidsinformatie over de betreffende jeugdige moet worden toegekend. Om die reden wordt aangesloten bij het adres conform het zogenaamde woonplaats-beginsel uit de Jeugdwet.

Het betreft de woonplaats als bedoeld in artikel 1.1. van de Jeugdwet:

- 1e. woonplaats als bedoeld in titel 3 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;
- 2e. in geval de voogdij over de jeugdige berust bij een gecertificeerde instelling: de plaats van het werkelijke verblijf van de jeugdige;
- 3e. in geval de woonplaats, bedoeld onder 1° en 2°, onbekend is dan wel buiten Nederland is: de plaats van het werkelijke verblijf van de jeugdige op het moment van de hulpvraag;
- 4e. in geval de jeugdige de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt: de woonplaats van de jeugdige, bedoeld in artikel 10 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

Tabel 7: Woonplaatsbeginsel volgens het informatieprotocol beleidsinformatie Jeugd

Pleegzorg en het woonplaatsbeginsel.

Er wordt hierbij gekeken naar waar het gezag ligt, in combinatie met de feitelijke verblijfsplek van de jeugdige. Met behulp van de Kindoudertab (het microdatabestand van CBS) hebben we beschikking over gegevens van de juridische ouders van alle kinderen. In dit bestand gaat het bij juridische ouders (dus gezagsdragers) om alleen natuurlijke personen. Als het gezag ligt bij de pleegouder(s), het is in Nederland én het adres is bekend in het BRP, dan is het adres van de pleegouder het adres volgens het woonplaatsbeginsel.

De data op de eigen wijkindeling hebben we door middel van deze redenatie handmatig geselecteerd in de Microdata. Als de gegevens onvolledig waren hebben we een inschatting van deze ontbrekende gegevens gemaakt door gebruik te maken van andere beschikbare bronnen, in dit geval het GBA. Het CBS werkt met het BRP, dit is een iets uitgebreider bestand dan het GBA. De Basisregistratie Personen (BRP) bevat persoonsgegevens van inwoners van Nederland (ingezetenen) en van personen die Nederland hebben verlaten (niet ingezetenen). Personen die korter dan 4 maanden in Nederland wonen kunnen ook als niet-ingezetenen in de BRP zijn opgenomen. De gemeentelijke basisadministratie voor persoonsgegevens (GBA) is opgevolgd door de BRP. Een verschil met de GBA is dat in de BRP ook gegevens worden bijgehouden van niet-ingezetenen (mensen die niet in Nederland wonen). De BRP is vastgelegd in de Wet BRP. Deze wet is op 6 januari 2014 ingegaan. (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/privacy-en-persoonsgegevens/basisregistratie-personen-brp>) (geraadpleegd 23 febr. 2018).

Het adres van de gezagsdragers hebben we verkregen door een koppeling te maken met behulp van de unieke persoon-id van de juridische ouder(s) tussen de kindoudertab en het GBA bestand. Met behulp van dit GBA bestand is het mogelijk om de adressen waarop iemand gewoond heeft ter achterhalen. We hanteerden hierbij het volgende principe:

(overal waar moeder staat gaat het om de juridische moeder, waar vader staat gaat het om de juridische vader).

1. We nemen alleen die kinderen die volgens de aangeleverde informatie hulp kregen vanuit Haarlemmermeer.
2. Dit hebben we gedaan we door binnen de jeugdhulp via de variabele JGDHGEMEENTEWIJK de Haarlemmermeerse wijken te selecteren (voor jeugdbescherming is dit de variabele JGDBGEMEENTEWIJK). Deze variabele(n) is de 'voor het jeugdhulptraject verantwoordelijke gemeente' zoals gedefinieerd volgens de het informatieprotocol van de beleidsinformatie jeugd.
3. De wijk wordt bepaald door de woonplek van de gezagsdragers, aangezien het laagste aggregatieniveau binnen dit bestand 'wijk' is en we buurten nodig hebben om de eigen wijkindeling van HMM aan te maken, koppelen we de kinderen aan hun ouders/gezagsdragers, vervolgens bepalen we van deze ouders de buurt (via GBA en vslgwtb), deze vertalen we naar de HMM wijkindeling.
4. Hierbinnen doorliepen we een vaste procedure:
  - a. Tot slot zijn er nog kinderen die niet in het GBA staan en wel zijn toegekend aan een wijk in Haarlemmermeer, krijgen de code '029' wat betekent dat de binnen de HMMwijkindeling de waarde krijgen 'Haarlemmermeer buurt onbekend'.
  - b. als een kind en/of een of beide gezagsdragers zijn verhuisd hebben ze de code '999' gekregen, ze kunnen echter wel een jgdgemeentewijk hebben gekregen.
  - c. In principe nemen we de wijkindeling van de moeder over
  - d. We checken waar de wijkindeling van de vader niet overeenkomt met die van de moeder
  - e. Als het echter zo is dat de wijkindeling van de vader onbekend is, we nemen de wijkindeling van de moeder.
  - f. Indien wijkindeling moeder onbekend -> nemen we de wijkindeling van de vader over.
  - g. Ter controle hebben we gekeken of we de CBS wijkindeling konden reproduceren vanuit de Haarlemmermeerse wijkindeling.
-> ook dit hebben we volgens een vaste procedure handmatig uitgezocht in het GBA bestand.
  - h. van de moeder en vader hebben we de adressen achterhaald waar ze gewoond hebben in 2016 (dit gaf de mogelijkheid om te kijken of een eerdere buurt wel overeenkomt met jgdhgemeentewijk/jgdbgemeentewijk, om zo alsnog de Haarlemmermeerse wijk kunnen bepalen).
  - i. we hebben gekeken of de (tekstuele) waarde van de wijken waar de moeder respectievelijk in gewoond heeft, overeenkomt met (een deel van) de jgdgemeentewijk, als dat zo was namen we voor het kind de wijk van de moeder respectievelijk de vader over.
  - j. er zijn rinpersoneel/trajecten die in jgdgemeentewijk de waarde 'Haarlemmermeer' hebben gekregen, maar waar wij wellicht wel de Haarlemmermeerse wijk van kunnen bepalen door de verhuisbewegingen van de ouder(s), als het zo is dat de aangeleverde info in het bestand 'Haarlemmermeer' geeft en wij wel een buurt kunnen vinden, in dat geval nemen we de gevonden buurt van de moeder respectievelijk vader over voor de Haarlemmermeerse wijkindeling van het kind.
  - k. dan hebben we nog trajecten over die wel een jgdgemeentewijk hebben gekregen, maar waarvan wij geen Haarlemmermeerse wijk kunnen bepalen, bijvoorbeeld omdat van beide ouders het veld van de wijkindeling leeg is:
-> deze geven we de waarde Haarlemmermeer -buurt onbekend, dit zijn 190 jeugdhulptrajecten van 128 kinderen en 56 jeugdbeschermingstrajecten van 54 kinderen. In de microdata zijn deze vooral toebedeeld aan Hoofddorp (jeugdhulp = 90, jeugdbescherming = 28) en Nieuw-Vennep (jeugdhulp = 54 en jeugdbescherming = 28). In onze analyses delen we deze kinderen in onder Haarlemmermeer – buurt onbekend.

Bijlage 3: Beleidsinformatie jeugd (CBS)

De informatie over het jeugdzorggebruik is afkomstig via CBS van de jeugdhulpaanbieders zelf.

Het gaat bijna altijd alleen om jeugdigen die op enig moment in het verslagjaar ingeschreven zijn geweest in de Basisregistratie Personen (BRP).

Voor deze informatie worden door CBS alle jeugdzorgtrajecten bij elkaar gebracht uit bestanden die door alle aanbieders van jeugdhulp en de gecertificeerde instellingen aan CBS worden geleverd. Gecertificeerde instellingen (GI) voeren jeugdbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering uit. Het CBS combineert deze gegevens (en vult deze aan) voor eigen analyses met registratiegegevens uit het Stelsel van Sociaal-statistische Bestanden van CBS en gegevens uit de BRP.

Het CBS voert controles en correcties uit op de data. In principe gaan ze ervanuit dat de opgaven van alle berichtgevers volledig zijn. Wel corrigeren ze voor eventuele dubbeltellingen. Als gegevens onvolledig zijn maakt het CBS een inschatting van deze ontbrekende gegevens op basis van de verdeling in de bekende populatie of uit andere beschikbare bronnen.

Bij jeugdhulptrajecten die zonder ingevulde einddatum worden aangeleverd gaat het CBS ervanuit dat deze gedurende het gehele kalenderjaar blijven doorlopen. Wanneer deze trajecten in het daarop volgende verslagjaar niet meer worden aangeleverd dan worden ze door CBS in dat verslagjaar ook niet meegeteld.

Jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringstrajecten zonder ingevulde einddatum worden afgesloten op de laatste dag van de periode, als het traject in de daaropvolgende periode in het geheel niet meer wordt aangeleverd door de GI.

Wat betreft de nauwkeurigheid van de data gaat het CBS uit van het volgende:

Het betreft een integrale waarneming van alle bij CBS bekende jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen. De nauwkeurigheid van de statistiek is in eerste instantie afhankelijk van de volledigheid van de lijst met jeugdzorgaanbieders en daarnaast van de nauwkeurigheid van de registraties bij de aanbieders van jeugdhulp en de gecertificeerde instellingen.

Het blijkt dat ruim 90 procent van de jeugdzorgaanbieders gegevens aanlevert, waaronder ook alle gecertificeerde instellingen. Het CBS corrigeert niet voor zorg die ontbreekt doordat berichtgevers niet hebben gereageerd.

CBS gaat er vooralsnog vanuit dat de cijfers over 'jeugdhulp geleverd door het wijk-/buurtteam', vermoedelijk een onderschatting zijn. Dit komt doordat nog niet alle gemeenten die zelf hulp leveren via het wijk-/buurtteam hierover gegevens aanleveren bij het CBS. Dit heeft onder meer te maken met de soms lastige afbakening tussen preventie en jeugdhulp. Bron: <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/beleidsinformatie-jeugd>

Bijlage 4: Het schattingsmodel: de bronnen

Jeugdzorggebruik

Het aantal kinderen dat verwacht wordt gebruik te maken van jeugdhulp wordt berekend op basis van een aantal sociaal-demografische kenmerken. Het regressiemodel is gemaakt met kenmerken die over de gemeenten en ook op wijkniveau bekend en relevant zijn. Het is een multivariaat regressiemodel waardoor er gecorrigeerd wordt voor dubbelingen in indicatoren. Deze kenmerken zijn al toegelicht in de paragraaf methode.

In de tabel hieronder is te lezen hoe de variabelen geoperationaliseerd zijn en welke bronnen we gebruikt hebben.

Variabele	Operationalisatie	Bron
GBA basisbestand	Het aantal kinderen onder de 18 jaar, ingedeeld naar per HMM wijk, de wijkindeling van CBS en gemeente, op respectievelijk 1 oktober en 31 december van de jaren 2014, 2015 en 2016.	Microdata: - GBAADRESOBJECT2016BUS V1.SAV - GBAPERSOONTAB 2016V1.sav - VSLGWBTAB\VSLGWBTAB2017091V1.sav - NIETVSLGWBTAB\NIETVSLGWBTAB2017V2.sav - RINOBJECT pc4\rinobjectpc41995-2017V1.sav Hieraan is toegevoegd een extra wijkindeling voor de gemeente Haarlemmermeer op basis van hun eigen wijkenindeling
Kinderen in eenoudergezin-nen	Het aantal jongeren onder de 18 jaar (leeftijd bepaald op 31 december 2016) op 31 dec 2016 dat op 31 december woont in een eenoudergezin (selectie: type huishouden = eenouder & plaats huishouden = thuiswonend kind). Afgezet tegen het totaal aantal jongeren tot 18 jaar op 31 december 2016.	Microdata: GBAHUISHOUDENS2016BUSV1
Kinderen in armoede (Kinderen in een huishouden onder de lage inkomensgrens)	Het aantal minderjarige kinderen dat op 31 december 2014 woont in Haarlemmermeer en één van de wijken, met kans op armoede. Dit betekent dat zij opgroeien in een huishouden met inkomen onder de lage inkomensgrens. De lage-inkomensgrens hangt af van de samenstelling van het huishouden. Voor een paar met twee kinderen was de lage-inkomensgrens in 2014 gelijk aan € 1 920 per maand, voor een eenoudergezin met twee kinderen € 1 540 per maand. Voor meer informatie, zie de CBS-publicatie Armoede en sociale uitsluiting. Afgezet tegen het totaal aantal kinderen tot 18 jaar op 31 dec 2014.	Microdata: RIO2014V1

Variabele	Operationalisatie	Bron
Achterstands-leerlingen	Achterstandsleerlingen zijn leerlingen die volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) tot een achterstandscategorie behoren en voor wie de scholen extra financiële middelen kunnen krijgen. Het aantal achterstandsleerlingen op 1 oktober 2016, dat op 31 december 2016 woont in Haarlemmermeer en één van de wijken. Achterstandsleerlingen worden bepaald op basis van hun leerlinggewicht (0.3 of 1.2). Afgezet tegen het totaal aantal leerlingen primair onderwijs op 1 oktober 2016.	Microdata: INSCHRWPO TAB 2016V1
Aandeel allochtonen	Hier wordt de CBS-definitie van het begrip allochtoon gehanteerd: een persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. Peildatum 31 december 2016. Afgezet tegen het totaal aantal inwoners op 31 december 2016.	http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83765NED&D1=4%2c16-17%2c103-104&D2=6352-6455%2c9821-9918&HDR=T&STB=G1&VW=D
Stedelijkheids- graad	Op basis van de omgevingsadressendichtheid worden gemeenten ingedeeld in vijf klassen van stedelijkheid, lopende van "zeer sterk stedelijk" (1) naar "niet stedelijk" (5). De omgevings-adressendichtheid is de gemiddelde waarde van de adressendichtheid van een gemeente. Peildatum 31 december 2016.	http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83765NED&D1=4%2c16-17%2c103-104&D2=6352-6455%2c9821-9918&HDR=T&STB=G1&VW=D
Recreatief bodemgebruik	Het percentage recreatief bodemgebruik ten opzichte van de totale oppervlakte (in hectares) in 2012. Onder recreatief terrein vallen: - Parken en plantsoenen - Sportterreinen - Volkstuinen - Dagrecreatief terrein - Verblijfrecreatief terrein	http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83365ned&D1=3%2c21&D2=5660-5759&HDR=T&STB=G1&VW=D
De gewogen statusscore	Het Sociaal Cultureel Planbureau publiceert de statusscores per postcodegebied. De sociale status van een wijk is afgeleid van een aantal kenmerken van de mensen die er wonen: hun opleiding, inkomen en positie op de arbeidsmarkt. De meest recente statusscores zijn van 2014. Een hoge score geeft aan dat de status in die wijk hoog is, een lage score geeft aan dat de status laag is.	https://www.scp.nl/Statusscores/Statusscores_zip
Jeugdhulp	Het aantal kinderen dat op 31 december 2016 woont in Haarlemmermeer en één van de wijken, én 0 tot 18 jaar is, en dat in 2016 een of meerdere vormen van jeugdhulp heeft ontvangen, uitgesplitst naar jeugdhulp met verblijf en zonder verblijf. Onderverdeeld in aantallen kinderen en trajecten.	Microdata: JGDHULP2016BUSV2
Jeugdbescherming	Het aantal kinderen dat op 31 december 2016 woont in Haarlemmermeer en één van de wijken, én 0 tot 18 jaar is, en in 2016 een of meer jeugdbeschermingsmaatregelen heeft gehad.	Microdata: JGDBESCHERM2016BUSV3

Bijlage 5: Jeugdhulpanalyses CBS wijkindeling

Jeugdhulp totaal 2016 naar CBS wijkindeling:

Daadwerkelijk gebruik, verwacht gebruik, en in hoeverre het daadwerkelijke gebruik binnen het betrouwbaarheidsinterval rondom de schatting valt

	Voorspelling per wijk	Jeugdhulp werkelijk	Jeugdhulp verwacht	standaardfout	ondergrens	bovengrens	binnen of buiten 95% interval
Jeugdhulp	Nederland	10,80					
	Haarlemmermeer	10,11	9,70	1,97	5,84	13,56	binnen
	Hoofddorp	8,04	9,86	1,97	6,00	13,72	binnen
	Nieuw-Vennep	8,67	9,40	1,97	5,54	13,26	binnen
	Zwanenburg	8,46	10,84	1,97	6,98	14,70	binnen
	Lijnden / Boesingheliede	10,00	9,26	1,97	5,39	13,12	binnen
	Badhoevedorp	6,88	9,93	1,97	6,07	13,79	binnen
	Aalsmeerderbrug/ Oude Meer/ Rozenburg / Schiphol Rijk	20,00	9,21	1,97	5,35	13,08	buiten
	Rijsenhout	10,71	11,32	1,97	7,46	15,18	binnen
	Burgerveen / Leimuiderbrug / Weteringbrug	10,00	8,81	1,97	4,95	12,68	binnen
	Abbenes / Buitenkaag	10,00	8,76	1,97	4,90	12,63	binnen
	Lisserbroek	11,43	9,87	1,97	6,01	13,73	binnen
	Beinsdorp	10,00	8,79	1,97	4,93	12,66	binnen
	Zwaanshoek	7,50	8,85	1,97	4,99	12,71	binnen
	Cruquius	10,00	10,06	1,97	6,20	13,93	binnen

Jeugdhulp zonder verblijf 2016 naar CBS wijkindeling:

Daadwerkelijk gebruik, verwacht gebruik, en in hoeverre het daadwerkelijke gebruik binnen het betrouwbaarheidsinterval rondom de schatting valt

	Voorspelling per wijk	Jeugdhulp zonder verblijf werkelijk	Jeugdhulp zonder verblijf verwacht	standaardfout	ondergrens	bovengrens	binnen of buiten 95% interval
Jeugdhulp zonder verblijf	Nederland	10,26					
	Haarlemmermeer	9,44	9,35	1,97	5,49	13,21	binnen
	Hoofddorp	7,70	9,51	1,97	5,65	13,38	binnen
	Nieuw-Vennep	8,43	9,07	1,97	5,20	12,93	binnen
	Zwanenburg	8,46	10,31	1,97	6,44	14,17	binnen
	Lijnden / Boesingheliede	10,00	8,90	1,97	5,04	12,77	binnen
	Badhoevedorp	6,46	9,49	1,97	5,63	13,36	binnen
	Aalsmeerderbrug/ Oude Meer/ Rozenburg / Schiphol Rijk	20,00	8,64	1,97	4,77	12,51	buiten
	Rijsenhout	10,00	10,60	1,97	6,74	14,47	binnen
	Burgerveen / Leimuiderbrug / Weteringbrug	10,00	8,39	1,97	4,53	12,26	binnen
	Abbenes / Buitenkaag	10,00	8,38	1,97	4,52	12,24	binnen
	Lisserbroek	11,43	9,54	1,97	5,68	13,41	binnen
	Beinsdorp	10,00	8,69	1,97	4,83	12,55	binnen
	Zwaanshoek	7,50	8,55	1,97	4,68	12,41	binnen
	Cruquius	10,00	9,83	1,97	5,96	13,69	binnen

Jeugdhulp met verblijf 2016 naar CBS wijkindeling:

Daadwerkelijk gebruik, verwacht gebruik, en in hoeverre het daadwerkelijke gebruik binnen het betrouwbaarheidsinterval rondom de schatting valt

	Voorspelling per wijk	Jeugdhulp met verblijf werkelijk	Jeugdhulp met verblijf verwacht	standaardfout	ondergrens	bovengrens	binnen of buiten 95% interval
Jeugdhulp met verblijf	Nederland	1,24					
	Haarlemmermeer	1,32	0,80	0,43	-0,04	1,65	binnen
	Hoofddorp	0,84	0,00	0,43	-0,85	0,85	binnen
	Nieuw-Vennep	0,90	0,00	0,43	-0,85	0,85	buiten
	Zwanenburg		0,00	0,43	-0,84	0,84	nvt
	Lijnden / Boesingheliede		0,00	0,43	-0,85	0,85	nvt
	Badhoevedorp	0,63	0,00	0,43	-0,85	0,85	binnen
	Aalsmeerderbrug/ Oude Meer/ Rozenburg / Schiphol Rijk	0,00	0,00	0,43	-0,85	0,85	binnen
	Rijsenhout	1,43	0,00	0,43	-0,85	0,85	buiten
	Burgerveen / Leimuiderbrug / Weteringbrug		0,00	0,43	-0,84	0,84	nvt
	Abbenes / Buitenkaag		0,00	0,43	-0,84	0,84	nvt
	Lisserbroek		0,00	0,43	-0,84	0,84	nvt
	Beinsdorp		0,00	0,43	-0,84	0,84	nvt
	Zwaanshoek		0,00	0,43	-0,84	0,84	nvt
	Cruquius		0,00	0,43	-0,84	0,84	nvt

Jeugdbescherming 2016 naar CBS wijkindeling:

Daadwerkelijk gebruik, verwacht gebruik, en in hoeverre het daadwerkelijke gebruik binnen het betrouwbaarheidsinterval rondom de schatting valt.

	Voorspelling per wijk	Jeugdbescherming werkelijk	Jeugdbescherming verwacht	standaardfout	ondergrens	bovengrens	binnen of buiten 95% interval
Jeugdbescherming	Nederland	1,17					
	Haarlemmermeer	0,70	0,65	0,40	-0,13	1,43	binnen
	Hoofddorp	0,62	0,00	0,40	-0,78	0,78	binnen
	Nieuw-Vennep	0,54	0,00	0,40	-0,78	0,78	binnen
	Zwanenburg	0,77	0,00	0,40	-0,78	0,78	binnen
	Lijnden / Boesingheliede		0,00	0,40	-0,78	0,78	
	Badhoevedorp	0,42	0,00	0,40	-0,79	0,79	binnen
	Aalsmeerderbrug/ Oude Meer/ Rozenburg / Schiphol Rijk		0,00	0,40	-0,79	0,79	nvt
	Rijsenhout		0,00	0,40	-0,78	0,78	nvt
	Burgerveen / Leimuiderbrug / Weteringbrug		0,00	0,40	-0,78	0,78	nvt
	Abbenes / Buitenkaag		0,00	0,40	-0,78	0,78	nvt
	Lisserbroek	1,43	0,00	0,40	-0,78	0,78	buiten
	Beinsdorp		0,00	0,40	-0,78	0,78	nvt
	Zwaanshoek		0,00	0,40	-0,78	0,78	nvt
	Cruquius		0,00	0,40	-0,78	0,78	nvt

Bronnen

CBS: Armoede en uitsluiting 2015

<https://www.cbs.nl/-/media/imported/documents/2015/49/2015-armoede-en-sociale-uitsluiting.pdf?la=nl-nl>

(url: 23 febr. 2018).

CBS: Bestand Bodemgebruik Productbeschrijving (Versie 2008.1)

<https://www.cbs.nl/-/media/imported/onze%20diensten/methoden/classificaties/documents/2009/04/bestand%20bodemgebruik%20productbeschrijving.pdf>

(url: 23 febr. 2018).

CBS: Jaarrapport Integratie 2016

https://www.cbs.nl/-/media/_pdf/2016/47/2016b5_jaarrapport_integratie_2016_web.pdf

(url: 8 maart 2018).

Informatieprotocol Beleidsinformatie Jeugd, versie 2.1 (juni 2015).

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/brochures/2015/06/16/beleidsinformatie-jeugd/lr-85006-programma-stelsel.pdf>

Jaarrapport landelijke Jeugdmonitor 2017

https://www.cbs.nl/-/media/_pdf/2017/48/landelijke-jeugdmonitor-2017.pdf

(url: 23 febr. 2018).

Proefaanpak Meer voor Elkaar in Overbos (6 november 2015).

https://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0ahUKewja6oij47vZAhXGIVAKHSAgD8oQFggzMAE&url=https%3A%2F%2Fdepilotstarter.vng.nl%2Fsites%2Fdefault%2Ffiles%2Fproject_bestand%2Fmeer_voor_elkaar_in_overbos_stand_van_zaken_1_november_2015_6-11-2015.docx&usg=AOvVaw0QhFjt-A1vbyySPxvoGkLG

<https://depilotstarter.vng.nl/sturen-op-resultaten/sturen-op-de-transformatie-de-transformeerlat-van-haarlemmermeer>

SCP: Statusscores

[https://www.scp.nl/Onderzoek/Lopend onderzoek/A Z alle lopende onderzoeken/Statusscores](https://www.scp.nl/Onderzoek/Lopend Onderzoek/A Z alle lopende onderzoeken/Statusscores)

https://www.scp.nl/Statusscores/Statusscores_zip

(url: 23 febr. 2018).

TransforMeerMonitor 2016. *Monitor van de transformatie in het sociaal domein*. Redactie: Drewes, M., Sijm, S., & Derksen, R., oktober 2017: gemeente Haarlemmermeer.

VNG: Mindmap stappenplan bepaling gemeente woonplaatsbeginsel.

https://vng.nl/files/vng/201707_mindmap_stappenplan_bepaling_gemeente_woonplaatsbeginsel.pdf

(url: 23 febr. 2018).

Metadata van de gebruikte Microdata:

CBS: Jgdhulpbus: Trajecten jeugdhulp aan jeugdigen

<https://www.cbs.nl/-/media/cbs%20op%20maat/microdatabestanden/documents/2017/48/jgdhulpbus.pdf>

(url: 23 febr. 2018).

CBS: Jgdbeschermibus: Trajecten jeugdbescherming

[https://www.cbs.nl/-](https://www.cbs.nl/-/media/cbs%20op%20maat/microdatabestanden/documents/2017/46/jgdbeschermibus.pdf)

[/media/cbs%20op%20maat/microdatabestanden/documents/2017/46/jgdbeschermibus.pdf](https://www.cbs.nl/-/media/cbs%20op%20maat/microdatabestanden/documents/2017/46/jgdbeschermibus.pdf)

(url: 23 febr. 2018).

CBS: Kindoudertab 1995-2016

Bevat Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA) ingeschreven personen en hun juridische ouders, 1995-2016. Hierbij gaat het om de juridische ouders als 'natuurlijke personen', en dus geen instellingen.

[https://www.cbs.nl/-](https://www.cbs.nl/-/media/cbs%20op%20maat/microdatabestanden/documents/2017/21/kindoudertab.pdf)

[/media/cbs%20op%20maat/microdatabestanden/documents/2017/21/kindoudertab.pdf](https://www.cbs.nl/-/media/cbs%20op%20maat/microdatabestanden/documents/2017/21/kindoudertab.pdf)

(url: 23 febr. 2018).

CBS: Regionale Inkomensverdelingen (RIO)

<https://www.cbs.nl/-/media/cbs%20op%20maat/microdatabestanden/documents/2017/29/rio.pdf>

(url 23 febr. 2018).

